ANUL III—No. 686 EDIŢIA ANTEIA MERCURI 5 DECEMBRE 1890

Numĕrul 10 Bani

ABONAMENTELE

INCEP LA 1 ŞI 15 ALE FIE-CĂREI LUNI ŞI SE PLĂTESC TOT-DEAUNA 'NAINTE

In Bucurescĭ la casa Administraţieĭ
Din Judeţe şi Streinĕtate prin mandate postale.
Un an în ţară 30 leĭ; în streinĕtate 50
Şese lunĭ „ 15 „ „ 25
Treĭ lunĭ „ 8 „ „ 13

LA PARIS, ziarul se găseşte de vênzare cu numĕrul la kioscul No. 117, Boulevard St.-Michel.

MANUSCRISELE NU SE 'NAPOEAZĂ

Adevĕrul

Să te ferescĭ, Române! de cuiŭ strein în casă.
V. Alexandri.

Numĕrul 10 Bani

ANUNCIURILE

Din BUCURESCI şi JUDEŢE se primesc direct la administraţie.
Din PARIS la Agenţia Liberă, C. Adam şi Agenţia Havas.
Din STREINĔTATE, direct la administraţie şi la toate Oficiile de publicitate.

Anunciurĭ la pagina IV . . . 0,30 b. linia
„ „ „ III . . 2,— leĭ
„ „ „ II . . 3,— leĭ
Inserţiunile şi Reclamele 3 leĭ rândul

UN NUMĔR VECHIŬ 30 BANĬ

ADMINISTRAŢIA: Strada Nouă, 10 | Director politic: ALEX. V. BELDIMANŬ | REDACŢIA: Strada Nouă, 10

SĂ MĂTURĂM!
Din Camera austriaca
OFICERUL ROMÂN
Invetamêntul primar rural
O CONSPIRAŢIE
Bataia pentru Primarie
Pentru Ardelenĭ
O idilă la Piteştĭ
MORŢI ŞI VII

Bucurescĭ 4 Decembre

Să mĕturăm!

Discuţiunea Adreseĭ a început ierĭ la Cameră. Lupta a fost deschisă de D-nul Dimitrie Brătianu. Rare orĭ am vĕzut pe bĕtrânul luptător vorbind cu atâta foc. Cu toată slăbiciunea organuluĭ care împiedica o parte din cuvintele sale să fie înţelese, acele ce se auzeaŭ eraŭ destul pentru a face din discursul sĕŭ un rechizitor din cele maĭ violente contra regimuluĭ actual.

El a biciuit cu multă vervă modul cum s'a făcut remanierea ministerială, a arătat prin ce mijloace guvernul concentrat s'a menţinut la putere, a dovedit că legalitatea nu maĭ există şi că nu rĕmâne cetăţenilor de cât a se apăra prin forţă, în fine,a declarat că n'are nevoe de a face o declaraţiune identică cu aceea a D-luĭ Lascar Catargiu în privinţa inconstituţionalităţeĭ guvernuluĭ, căcĭ, de la 1888 încoace, el consideră toate guvernele carĭ s'aŭ succedat la putere ca inconstituţionale.

Nu e vorbă, a fost une-orĭ şi puţină exageraţiune în cele zise de D. Dimitrie Brătianu. Cât de rĕŭ este acest guvern din punctul de vedere politic, totuşĭ nu'l putem compara cu acel brătienist în ultimiĭ anĭ aĭ colectivităţeĭ. In ce priveşte procedimentele pe de altă parte, trebuie observat că guvernul actual reprezintă abia al treilea an al regimuluĭ junimist concentrat şi că după apucăturĭ el promite a deveni în viitor un tip de guvern colectivist.

Dar politiceşte a avut dreptate bătrînul luptător. Şi aci constă tăria discursuluĭ sĕŭ.

De aceea sunt convins că Ţara va primi cu bucurie cuvintele prin carĭ Dumitru Brătianu, în numele partiduluĭ liberal, a declarat că, „în faţa situaţiuneĭ de azĭ este o datorie de conştiinţă pentru or ce om politic cinstit de a se lupta pentru ca Ţara să redevină stăpână pe sine“.

Prin aceste cuvinte puse alăturĭ cu declaraţiunea D-luĭ Lascar Catargiu, lupta este adusă pe adevĕratul eĭ tĕrîm. Cele două marĭ partide constituite ale Ţăreĭ sunt de acord pentru a considera guvernul actual ca fiind la putere în afară de Constituţie. O asemenea situaţiune este premergĕtoarea uneĭ mişcărĭ revoluţionare. In zadar şefiĭ partidelor vor voi să păzească ficţiunea constituţională atacând numaĭ guvernul şi punênd pe Rege ca fiind înşelat de consilieriĭ Sĕĭ. Ţara nu se amăgeşte cu ast-fel de gogoaşe. Ea ştie bine cine este autorul situaţiuneĭ de astă-zĭ; ea ştie că, dacă guvernul este inconstituţional, vina cea mare nu este atât a câtor-va ambiţioşĭ carĭ îşĭ astîmpără setea de putere în paguba naţiuneĭ, ci a Aceluia care stăpâneşte prin corupţiune şi viţiază instituţiunile noastre pentru a'şĭ îndeplini misiunea de agent strĕin în această nenorocită Ţară.

Chieme-se dar lupta întreprinsă de opoziţiune *acţiune paralelă, coaliţiune, opoziţiune-unită* este indiferent. Faptul necontestabil, neînlăturabil, este că această luptă nu poate fi îndreptată de cât contra Regeluĭ, căcĭ El este singur responsabil de anomalia politică în care ne svîrcolim. Cred oare bărbaţiĭ carĭ conduc opoziţiunea că vor parveni a'L readuce pe calea constituţională, adică, a'L face să renunţe la guvernele personale? Dacă o cred, eĭ se înşală amar. Regele Carol nu poate guverna de cât cu colectivităţĭ ce se razămă pe Palat, căcĭ numaĭ cu asemenea regimurĭ El poate fi stĕpân pe politica externă a Statuluĭ român şi a urma poruncile ce le primeşte din afară. Cu partide constituite, carĭ aŭ rădăcinĭ puternice în Ţară, El nu poate să'şĭ joace caluĭ de cât vremelnic, căcĭ orĭ câte greşelĭ ar comite aceste partide, sunt uneleĭ lucrurĭ în faţa căror ele se vor opri; fiind-că fac parte integrantă a naţiuneĭ şi împărtăşesc suferinţele şi aspiraţiunile eĭ.

Carol I nu maĭ poate fi Rege constituţional în adevĕratul înţeles al cuvîntuluĭ, chiar dacă ar voi, căcĭ atuncĭ n'ar putea da stăpânilor Sĕĭ din afară, aceea ce le-a promis; iar în ziua când va fi părăsit din afară, El ştie că este atât de iubit în Ţară în cât nu va rĕmâne un ceas pe Tron.

Prin urmare este cu neputinţă de a vorbi de constituţionalism cu Carol I. Aci nu maĭ este de cât o singură alternativă:

Saŭ să răbdăm despotismul făţarnic până în ziua când o schimbare a constelaţiunilor politice din Europa ne va permite a ne scutura de Dênsul;

Saŭ să ne arătăm bărbaţĭ, să fim un popor cu demnitate şi să **ne mĕturăm casa singurĭ.**

Dunăreanul.

TELEGRAME

PARIS 3, Decembrie. — Se asigură într'un mod positiv că parchetul va decide azĭ urmăririle contra d-lor Labruyère şi Gregoire; afacerea va fi prezentată mâine Consiliuluĭ de miniştri.

„Temps“ află din Geneva că nihiliştiĭ desmint povestirea [d-luĭ Labruyère: el zic că Padlewski este ascuns în Europa.

LONDRA 3, Decembrie. —„Temps“ află din St.-Petersburg că Francia a rugat pe Ţarul să servească de arbitru în neînţelegerea colonială franco-olandeză. Ministerul afacerilor streine a supus chestiunea profesoruluĭ Martens, de la care a cerut avisul sĕŭ.

ST.-PETERSBURG 3, Decembre.— La Helsingfors şi la Ab, lucrătoriĭ maĭ multor imprimeriĭ s'aŭ pus în grevă; eĭ aŭ făcut adunărĭ şi procesiunĭ în strade; ziarele aŭ apar neregulat.

CHARLEVILLE 3, Decembre. — Greva lucrătorilor minelor de fer din Revin ia proporţiunĭ neliniştitoare. O mie de lucrătorĭ sînt în acest moment în grevă şi prepară manifestaţiunĭ ameninţătoare; geandarmeria şi trupa s'aŭ dus la Revin.

Pentru Ardeleni

Listele de abonament la Memoriul studenţilor universitarĭ aŭ fost trimise în toată ţara, care vor trebui să fie înapoiate negreşit în 8 zile de la primirea lor.

Studenţiĭ din Iaşĭ aŭ cerut memoriul elaborat de comitetul de acţiune al studenţilor din Bucureştĭ, pentru-ca într'o întrunire să se citească şi să se aprobe şi de eĭ. Aŭ ales un comitet de acţiune, care a început colectarea de banĭ în Iaşĭ, pentru-ca să vină în ajutorul tipăririĭ memoriuluĭ.

Ast-fel, mişcarea în favorul celor treĭ milioane de Românĭ desmoşteniţĭ de Maghiarĭ s'a întins şi e aproape sigur că în vacanţele Crăciunuluĭ se va întemeia o ligă puternică, care va avea în fie-care oraş din provincie o secţiune

O nouă întrebare

Astă-zĭ avem un ministru titular la Culte şi instrucţiune publică.

Intrebăm dar:

Ce se face cu ceĭ 12000 galbenĭ dăruiţĭ de Carol I prin scrisoarea Sa din 2 (14) Iunie 1866 adresată Ministruluĭ de culte C. A. Rosetti şi publicată în „Monitorul“ cu Nr. 118?

Care este aşezĕmêntul de bine-facere fondat cu această sumă?

Dacă baniĭ s'aŭ capitalizat, cât reprezintă asta-zĭ suma dăruită?

DIN CRAIOVA

Bătaia pentru Primărie

(Corespondenţă particulară a *Adevĕruluĭ*)

La noĭ se petrec lucrurĭ d'acelea carĭ nu se petrec în altă parte.

Se vede că un destin fatal planează asupra acestuĭ nenorocit oraş, de oare-ce guvernul central tot-d'auna caută a înfrânge voinţa orăşenilor, când vor să arate că aŭ şi eĭ voinţă.

Aşa, cu ocazia ultimelor alegerĭ pentru comună, majoritatea, (şi pot zice, aproape unanimitatea) orăşenilor a voit ca Primar al comuneĭ să fie Ulisse Boldescu, un om care a dat dovezĭ d'o energie, o activitate şi o voinţă d'a face bine în oraş, cum rar s'a putut vedea.

Validate alegerile, consiliul a fost convocat pentru seara de 1 Decemvrie, ora 8, spre a-şĭ valida titlurile, a depune jurămêntul legal şi a-şĭ alege Primarul şi ajutoarele.

De cu ziua s'a svonit că Prefectul ar fi contra alegereĭ luĭ Boldescu ca Primar.

O deputaţie de comersanţĭ a fost trămisă la Prefect, ca să-l roage d'a lăsa libertatea consilierilor să-şĭ aleagă Primar pe cine vor voi.

Prefectul a promis pe onoare că nu se va amesteca.

O altă imposantă delegaţie de comercianţĭ şi profesiunĭ libere, a mers la D. Ghiţă Săulescu, unu dintre consilierĭ, iubit şi stimat de tot oraşul, şi l'a rugat să fie către colegiĭ D-sale interpretul orăşenilor, arătându-le dorinţa ce o aŭ, ca Primar să fie ales Ulisse Boldescu.

Seara, la ora 8, consilieriĭ se adună. Sala gemea de orăşenĭ veniţĭ să salute pe alesul Primar Boldescu. Şi Prefectul nu lipseşte de la întrunire. Eraŭ prezenţĭ 14 consilierĭ din 23.

Doĭ consilierĭ, anume: I. Peruianu *şi* G. Ternoveanu, *propun amânarea validăreĭ titlurilor şi a luăreĭ jurămêntuluĭ, aşa că implicat şi alegerea Primaruluĭ cu ajutoarele.*

12 Consilierĭ se opun la amânare şi Prefectul caută a se uni cu ceĭ 2 consilierĭ pentru amânare.

Din această cauză se încinge o violentă discuţie între consilierĭ şi prefect. Peruianu, prin imprudenţă insultă p'un consilier şi pe asistenţĭ.

Poporul deschide uşile şi năvăleşte asupra aceluĭ nenorocit insolent consilier cu scopul d'al sfâşia.

Prefectul caută să-l apere, dar nu reuşeşte. Caută să potolească furia poporuluĭ, dar nu poate.

Peruianu era în furia poporuluĭ. Atuncĭ un amic al poporuluĭ, d. Panache Niculescu, *avocat, şi cu d.* Marin Diaconescu *comersant, se repede la Peruianu, îl acoper cu corpurile lor şi îl scapă de furia mulţimeĭ.*

D. Boldescu se arată mulţimeĭ şi este primit în urale. Numaĭ el reuşeşte să potolească furia promiţênd că a doua zi la ora 12 ziua, Prefectul şi-a luat angajamentul să primească jurămêntul consilierilor şi se va pune la locul sĕŭ acela care a cutezat să insulte pe Craioveni, carĭ l'aŭ onorat cu încrederea lor alegându-l la comună.

Abia la ora 10½ era terminată această neferîcită întrunire, şi vĕ pot asigura că, dacă nu eraŭ câţiva bărbaţĭ prudenţĭ ca D. D. Demetrescu, P. Niculescu, Ul. Boldescu, P. Rădulescu, I. Ştefănescu şi alţĭ, apoĭ se putea întâmpla o catastrofă regretabilă.

*

A doua zi, lume maĭ multă adunată la Primărie. Peruianu n'a maĭ cutezat să vină. Consilieriĭ aŭ venit în numĕr de 17, Prefectu a fost prezinte; însă în loc d'a face să se ia jurămîntul consilierilor, el propuneră aminarea.

Consiliu n'a consimţit şi a procedat la validarea titlurilor. Prefectu însă a plecat fără să le ia jurămînt.

Consiliul imediat a intrat în lucrare şi a ţinut licitaţie pentru arendarea veniturilor comuneĭ.

Până la ora 6 seara, lumea a stat la Primărie aşteptând de la Ministru Preşedinte resultatul la o telegramă ce i s'a adresat de întreg consiliul contra conduiteĭ Prefectuluĭ.

Care să fie causa că Prefectul nu voeşte a lua jurămîntul consilierilor? Că este o causă nu ne îndoim. Nu se cunoaşte însă, dar sperăm a o cunoaşte.

In tot cazul, ar fi bine să se respecte voinţa orăşenilor şi a consilierilor, d'aşĭ alege Primar pe cine eĭ voiesc, iară nu să li se impună de guvern pe acela ce trebue ales.

Atât de o cam dată.

Vĕ voiŭ ţine în curent.

Namuna.

Cronica Parlamentara

O conspiraţie

Guvernul e foarte abătut, la deschiderea şedinţeĭ.

D. C. C. Arion, raportorul comisiuneĭ de rĕspuns la Mesagiŭ, îţĭ provoacă mila: mustăţile-ĭ arnăuţeştĭ sunt atât de lăsate în părăsire, în cât vîrfurile lor se întâlnesc.

In tribuna damelor [numaĭ vr'o două cucoane şi aceiea venite pentru că le apucase viscolul prin mitropolie.

In incintă e frig cu toate că cele patru sobe sunt pline de cărbunĭ.

— Pentru ce este aşa de frig aicĭ? întrebă un opozant pe un porumbel.

—Pentru că, înainte de a se primenĭ guvernul, s'a instalat aicĭ un sistem de ventilaţiune modernă şi acesta o dată cu miazmele din Parlament maĭ ventilează de tot şi căldura deputaţilor. Uite, D-nul Păucescu s'a răcit, D-nul Alex. Marghiloman s'a bolnăvit greŭ... Numaĭ D-nul Triandafil şade liniştit şi'şĭ freacă mâinile cu mulţumire.

— Va să zică Triandafil e de vină?

— Da, el a răcit Camera.

*

Şedinţa se deschide.

D-nul Nicolae Ionescu, cu aerul cel maĭ blajin din lume, propune o moţiune pentru înlocuirea rĕspunsuluĭ la Mesagiŭ printr'o simplă adresă de curtenie către Tron. Aceasta să se facă fără discuţie.

Motivele D-luĭ Nicolae Ionescu sunt foarte temeinice:

— Proiectul de rĕspuns al D-luĭ Panu e un program întreg, în care sunt multe lucrurĭ sănătoase dar nu e vreme să discutăm acum programe. Să luăm din proiectul D-sale numaĭ dovada de curtenie şi lealitate către tron, pe care D-sa acuzat de antidinastic, pe drept saŭ pe nedrept o facem acum.

„ Din proiectul majorităţeĭ, iarăşĭ, să luăm numaĭ ceea ce priveşte curtenia către Suveran căcĭ restul este numaĭ apologia guvernuluĭ, care găseşte prilejul de a se lăuda la spatele Tronuluĭ.“

Această propunere a bătrînuluĭ liberal cade ca o bombă în rîndurile oratorilor înscrişĭ să vorbească.

Preşedintele, care dăduse cuvîntul D-luĭ Dumitru Brătianu, îl retrage şi se zăpăceşte. Cu tot ajutorul ce-ĭ dă directorul cancelarieĭ, D-nu Cantacuzino tot nu ştie ce să facă.

— D-lor, chestiunea prealabilă are precădere... zice cu glas tremurător preşedintele.

Dar D. C. C. Arion ia cuvîntul pentru a pune persoana D-sale în relief şi a cere trimiterea la justiţie a bătrînuluĭ liberal, care a urzit o conspiraţiune în potriva proiectuluĭ de rĕspuns.

Atât majoritatea cât şi minoritatea eraŭ nedomirite. Ce să facă faţă cu o propunere cu aparenţe atât de nevinovate?

D. Chrissenghy umbla de colo până colo, bătênd din picioare şi blestemând pe acela care, prin propunerea sa, a atentat la discursul deputatuluĭ ialomiţean:

In sfîrşit, primul toreador din cabinet, D. Al. Lahovari se ridică şi, încordându-şĭ toate puterile, apucă taurul de coarne:

— D-lor, guvernul nu se teme de rĕspundere şi nu fuge de discuţie. Ştim noĭ ce planurĭ urmăreşte D. N. Ionescu. Vom şti să le dejucăm.

Propunerea D-luĭ N. Ionescu este respinsă. Chrissenghy jubilează, iar onor. D. Pallade îşĭ freacă mânile pe sub bancă.

— Imĭ rezerv dreptul de a vorbi şi a propune amendamente la fie-care paragraf, zice D. N. Ionescu impertubabil.

Această declaraţie de rĕzboiŭ provoacă florĭ în majoritate.

*

După d. Dumitru Brătianu, se dă cuvîntul d-luĭ Gr. Chrissenghy.

Imediat Camera se goleşte şi subţirelul deputat de Călăraşĭ n'ar avea cuĭ vorbi, dacă porumbeluĭ C. Miclescu nu l'ar propti, pleoscăind din aripĭ la fiecare vorbă.

După d. Chrissenghy vorbeşte iar d. Nicolae Ionescu, care e în vervă.

D-sa esecută cu un *brio* neîntrecut pe al'de Chrissenghy, Arion, etc. şi este desaplaudat.

*

La ieşire, un porumbel zice altuia:

— Vezĭ ce voia opoziţia? A fost o conspiraţie. Să se discute azĭ propunerea de amânare şi apoĭ Nicolae Ionescu să poată vorbi la fie-care paragraf.

— Să aĭ dat la fie-care paragraf câte un Chrissenghy orĭ un Arion de esecutat, le sufla la ureche un liberal.

Ofiţerul Român

Sunt câte-va lunĭ de când promiteam a trata cestiunea aceasta, fără însă s'o fi putut face până acum şi aceasta din motive independente de voinţa mea, afacerea fiind destul de delicată, adevĕrul putênd atinge unele susceptibilităţĭ, 'mĭ ai cu seamă atuncĭ când nevoia te sileşte a nu le menaja. Cu toate acestea astă-zĭ mĕ vĕd în oare-care posibilitate de a vorbi, căcĭ cestiunea a intrat în discuţie.

Inainte însă, ţin să declar con-

ştiincios: că nimic alt de cât interesul ofiţerilor mi'a dictat aceste rînduri; şi m'aş simţi mâhnit când s'ar gasi ofiţeri care să mĕ desaprobe saŭ să'mi atribue personalităţi.

Armata, am repetat'o adesea, e un rĕŭ; acest rĕŭ ia proporţiuni din ce în ce mai mari; însă nu trebue ca cei ce sunt şi intră neîncetat în rândurile eĭ să se crează ca făcênd parte din o clasă a societăţiĭ ce cu voinţă tinde spre distrugerea eĭ, şi ca atare să fie consideraţi ca parte compromisă. Zic aceasta la adresa ofiţerilor, pentru că o dată numele de ofiţer era un titlu mare, poziţia luĭ frumoasă, şi strălucită în societate; pe când astă-zĭ.... se mai sune oare-ce a ajuns?

Cine nu ştie că acum câte-va lunĭ, pentru câte-va fapte izolate a unor ofiţeri, tot corpul ofiţeresc a fost atacat de o parte a preseĭ, maĭ toată chiar? Şi cu toate aceste nimenĭ dintre ofiţerĭ nu a ridicat glasul spre a protesta. Pentru că nu toţĭ eraŭ solidarĭ de faptele câtor-va. Cu toate acestea toţĭ aŭ lăsat şi în armată ca şi aiurea, ca cinstea să fi terfelită... toţĭ purtaţĭ prin noroĭ!

Nu voiŭ vorbi de caracterul ofiţeruluĭ român; calităţile luĭ sunt acele ale raseĭ luĭ şi e cunoscut că Romanul chiar cu cât de puţină cultură trece inaintea multor străinĭ ce ar avea acelaş grad de instrucţie ca el. Cu atât maĭ mult ofiţerul nostru pentru a căruĭ cultură este pusă multă îngrijire.

Dar dacă el nu se găseşte poate la înălţimea ce trebue, apoĭ nu trebue acuzat nimenĭ altul de cât noĭ înşine care cunoaştem cauzele rĕuluĭ dar nu le vindecăm.

Pentru tratarea cestiuneĭ ofiţeruluĭ nostru, voiŭ merge pe acelaşĭ teren pe care staŭ şi discut două ziare militare: „Publicaţiile" şi „Revista armateĭ" cele întâi prin un articol intitulat „Questiunea învĕţămêntuluĭ în şcoalele noastre Militare" şi a doua prin „rĕspunsul" ce face „Publicaţiilor militare" asupra aceleiaşĭ cestiunĭ.— Ambele convin aproape asupra aceluiaş lucru: Ofiţerii las de dorit sub toate raporturile, atât doar că nu convin asupra cauzelor acestuĭ rĕŭ, nicĭ asupra mijloacelor ce se propun spre îndreptare. Amândouă ziarele în desvoltarea cestiuneĭ plec de la început, adică de la Şcoalele militare carĭ produc ofiţerii.

Cine va fi trecut aceste şcolĭ şi în timpul când se afla în ele, a privit în juru'ĭ, a studiat, cum am zice, Şcoala, acela va spune conştiincios că dreptatea în mare parte e cu „Publicaţiile".

Scopul meŭ nefiind a discuta à fond această parte, voiŭ vorbi de ea numaĭ prea puţin şi aceasta din cauză că rĕul nu e aci şi pot afirma chiar că conclusiile ce trage „Publicaţiile," din şcolĭ, nu rĕspund de loc la chestiune şi iată de ce:

Efectul releĭ organizărĭ a şcoalelor noastre militare nu se putea deduce din cele ce spune „Publicaţiile" adică din: avansările la alegere a Sublocotenenţilor şi Locotenenţilor, din nesuccesul la examenul de Maior a Căpitanilor ce se prezint şi din lipsa de producţiunĭ pe terenul literatureĭ militare.—Să vĕ demonstrez de ce? Puţină atenţiune şi veţĭ vedea: Avansările la alegere nicĭ se maĭ fac astăzĭ, ele se fac dupe vechime (din obiceiŭ de sigur), iar dacă se fac propunerĭ la alegere apoĭ aceasta iarăşĭ în circumstanţe cu totul altele de cât corecta achitare — poate — a serviciuluĭ cum ar trebui, saŭ să admit ce zice „Revista Armateĭ": după cum ofiţeriĭ servesc în corpurĭ.

Cu toate că s'aŭ vĕzut Locotenenţĭ capabilĭ avansaţĭ în urma altor ce aveaŭ ca singur merit că ştiaŭ să înjure bine, să bată asemenea şi să se bage maĭ bine sub pielea celuĭ de care depindea punerea sa la alegere; din nenorocire linguşirea, slugărnicia şi mulţĭ alţĭ microbĭ ca aceştia bântue armata. Ceĭ de la „Revista Armateĭ" şi în particular ceĭ de la „Publicaţiile militare" ştiŭ bine aceasta.

Spuneţĭ că: de patru anĭ şcoalele nu daŭ rezultate, etc., şi ca probă daţĭ nereuşirea căpitanilor la esamenul de maior! Dar bine, ca un căpitan să se prezinte la esamen, trebue ca să fi părăsit şcoala de cel puţin 12 anĭ! Ş aceştia, căutaţĭ tabloul şi veţĭ vedea că sunt prea puţinĭ; majoritatea aŭ minimum 16 şi 18 anĭ de oficerie; prin urmare vedeţĭ că puteaţĭ zice că: saŭ că şcoalele militare de maĭ bine de 12 anĭ nu daŭ bune rezultate, saŭ spuneţĭ că nesuccesul esamenuluĭ de maior nu vine de la şcoale, căcĭ chiar şcoala d'ar fi rea, totuşĭ sunt atâţia anĭ la mijloc!

Cât despre producţiunile pe terenul literatureĭ militare, să'mĭ daţĭ voe să vĕ spun că e prea pretenţioasă această dorinţă! Adică cum voiţĭ ca un Sub-locotenent saŭ Locotenent să facă vre un curs de artă militară? Vre o strategie nouă? Vaĭ... e prea mult! Dar aş voi să 'mĭ arătaţĭ pe acel fericit ofiţer Român care din propria-ĭ ştiinţă a şcoaleĭ, a făcut un curs militar, fără a recurge la ajutorul — în parte saŭ în întreg — al cutăruĭ autor străin? Abundăm în scrierĭ, ce-ĭ dreptul, scrieri originale adică Româneştĭ scrise; dar de origină română?

Până maĭ erĭ traduceam şi reglementele străine pentru a le învĕţa caporaliĭ noştri, şi voiţĭ ca să răpim existenţa cine maĭ ştie căreĭ Somităţĭ militare străine? Trebue să fiĭ bogat în cunoştinţe şi bătrîn în pratică pentru a inspira încrederea şcolarilor asupra principiilor ce aĭ voi să stabileştĭ, principiĭ de alt-fel ce nu pot rĕsări din senin şi tocmaĭ pe un câmp atât de arid ca cel al Ştiinţeĭ militare!

Voiţĭ să ziceţĭ saŭ să faceţĭ aluziune la „Publicaţiile militare"? Se schimbă vorba, şi deşi urăm viaţă lungă acestuĭ fel de revistă ştiinţifică-militară, fără a-ĭ o promite, totuşĭ e bine să ştiţĭ şi aceasta că privim cu plăcere „Publicaţiile militare" numaĭ din cauză că cunoaştem valoarea câtor-va scriitorĭ care vor deveni figurĭ ilustre ale armateĭ noastre şi înaintea căror ne închinăm. Dar atît.

Acum să reîncep. Nu relele ce arătaţĭ sunt cauza decădereĭ culturare a ofiţerilor; nu şcoalele militare, căror nu trebue să le dăm importanţa unor noĭ reorganizărĭ şi pe alte baze, sunt cauzele rĕuluĭ; şcoalelor li se poate aduce oare care micĭ, neînsemnate modificărĭ, poate până la un punt aŭ nevoe. Dar rĕul cel maĭ mare şi adevĕratul motiv al căgereĭ ofiţeruluĭ este: *Zdruncinarea moraluluĭ tênĕruluĭ sublocotenent chiar după cea întâiŭ lună de ofiţerie.*

Despre aceasta voiŭ vorbi în fond şi voiŭ proba până la evidenţă.

Sentinela.

Din Camera Austriaca

VIENA, 3 Decembre.— D-nul Koslowski a cerut guvernuluĭ în cursul deliberatiunilor comisiuniĭ economice a Camereĭ asupra convenţiuneĭ de epizootie, de a face demersurile pe lângă guvernul englez ca să obţie retragerea ordonanţeĭ contra vitelor austro-ungare: în urmă de a procura explicaţiunĭ asupra stăriĭ de epidemie în Ungaria şi în ţările din Vest **şi în fine de a aplica cu asprime închiderea graniţeĭ contra Rusieĭ şi a Românieĭ.**

Deputatul Hallwich a anunţat o interpelare în privinţa situaţiuneĭ generale comerciale, **asupra stăreĭ negocierilor pentru tractatul de comerţ cu România; în legătură cu negocierile austro germane şi disposiţiunea Ungarieĭ de a face oare-carĭ concesiunĭ necesare.**

Informaţiuni

Ministerul de Interne a fixat ziua de 6 Ianuarie pentru alegerile de deputaţĭ şi senatorĭ ale cărora scaune sunt vacante.

Colegiele vacante pentru Cameră sunt:

Colegiul II de Ilfov în locul d-luĭ Th. Nica. Colegiul I de Oltu, în locul d-luĭ Deleanu. Colegiul I de Roman, în locul decedatuluĭ Lupu Bogdan. Colegiul II de Huşĭ, în locul d-luĭ Volenti.

La Senat: Colegiul I de Vasluĭ, în locul d-luĭ Th. Roseti şi Colegiul II de Gorju, în locul decedatuluĭ senator Gardescu.

Iată numele acelor carĭ aŭ fost daţĭ în judecată de parchetul de Ilfov pentru vînzarea de bilete de loteriĭ: Administraţia ziaruluĭ **Universul** *şi Casele de schimb* **Lindenberg, Juster, Russu, Avram Levy, Nachmias et Finkeles şi Eschenasy.**

După cum am maĭ spus, la unele din aceste Case s'aŭ găsit şi promese *lucru cu desĕvîrşire oprit de lege.*

Vom ţine în curent pe cetitoriĭ noştri, despre mersul aceste afacerĭ.

D-l Al. Catargiu îşĭ va pune candidatura la col. II de deputaţĭ de Ilfov, ca independent.

Un fapt care are nevoe d'a fi calificat, lucru ce'l lăsăm la aprecierea cititorilor noştri, s'a întâmplat zilele trecute la băile Eforieĭ. Eraŭ maĭ multe femeĭ sărmane în serviciul băilor, pe timp când Eforia le căuta în regie. Acum arendându'le, D-niĭ Eforĭ n'aŭ găsit cu cale să le comunice că de la data de când antreprenoriĭ vor intra în posesie ele nu maĭ aŭ loc, ca să'şĭ caute altă ocupaţie, ci a pus poliţia să le dea afară cu forţa în mijlocul ierneĭ.

Aşa'ĭ că'ĭ filantropică Eforia Spitalelor Civile?

Procesul bancherilor la carĭ s'aŭ găsit de Parchet obligaţiĭ şi lozurĭ se va judeca la 11 Decemvrie de către secţia I a tribunaluluĭ de Ilfov.

D. G. Moceanu, distinsul profesor de gimnastică, în unire cu D-na Valeria Pencovicĭ, baletistă de la teatrul Marinsky din Petersburg, aŭ început repetiţiile primuluĭ balet naţional, întitulat **Vîrful cu Dor** de *Carmen Sylva*, transformat în pantomimă de D-na Valeria Pencovicĭ.

Corpul de balet se maĭ compune din 12 elevĭ tinerĭ, 12 tinere eleve şi 12 copiĭ micĭ.

Repetiţiile se urmează cu multă activitate pentru ca peste o lună cel puţin să aibă loc prima reprezentaţie a primuluĭ balet român.

Comisiunea de verificare a Camereĭ, a recunoscut în probele aduse de D. Friedman în persónă că este bine ales, şi prin urmare i-a validat alegerea.

Domnul Inspector Administrativ, Pencovicĭ, a plecat aseară la Bârlad, însărcinat de d. Ministru de Interne, să cerceteze la faţa loculuĭ contestaţia alegeri colegiuluĭ al II-lea comunal.

Partea fie-căruĭ societar de clasa I de la Teatru Naţional, a fost pe luna Noembrie de 930 leĭ, iar cu *des feux* artiştiĭ aŭ luat 1080 leĭ în trecuta lună.

Ştirĭ Telegrafice

BRUXELA, 8 Decemvrie.—Congresul delegaţilor celor 74 asociaţiunĭ de minerĭ belgianĭ a hotărît să declare o grevă generală în cazul când Camera ar refuza să discute în timpul aceste sesiunĭ revizuirea Constituţieĭ saŭ ar respinge revizuirea eĭ.

O Idila la Piteştĭ

(După natură)

Pe peronul găreĭ de la Piteştĭ se auziră maĭ multe pupăturĭ.

Piteşteniĭ, curioşĭ cum sunt de felul lor, se întrebaŭ cine poate fi tânĕrul cu care D-nul P... doctorul Piteştean, se săruta cu foc.

Curiozitatea le fu satisfăcută când doctorul prezintă pe noul venit unuĭ prieten şi se află că el era D-nu G... tênĕr magistrat

— Ce cauţĭ tu acĭ?

— Cum ce caut? Sunt numit în magistratură în oraşul vostru.

— Cum se poate!

— Iac'aşa.

— Eĭ bravo!

— Mie 'mĭ place grozav oraşul vostru. Poziţiĭ frumoase, dealurĭ, văĭ, râŭ...... pădure..... zăvoĭ... E poetic în sfirşit, şi eŭ de felul meŭ sunt poetic.

— Uite nene!

— Ce e nene?

— In tocmaĭ ca şi nevasta mea, am să te prezint eĭ.

— *Mersi.*

— Unde tragĭ?

— La Hotel.

— Ştiĭ ce? aide la mine pînă ce 'ţĭ veĭ găsi o casă convenabilă.

— Cu plăcere.

— Şi plecară maĭ sărutându-se o dată.

Vestea se rĕspândi în oraş că noul procuror a sosit.

Eveniment! Pentru că la Piteştĭ că în toate oraşele micĭ e un eveniment venirea unuĭ străin.

Acasă D-nul P.. prezintă pe noul procuror soţieĭ sale, o gentilă brună. Vederea tânăruluĭ făcu o impresie foarte ciudată asupra D-neĭ care aşa fără voe 'şĭ zise în gând: „nostim băiat".

Magistratul nostru îşĭ zise şi el tot aşa în gând; „drăgălaşe femee."

Intimitatea se stabili curând între noiĭ prietenĭ

Cuconiţa cea drăgălaşe umbla sprintenă ca o păsărică şi da ordine în toate părţile.

— Vezĭ, Ioane, Stanco, Mariţo, vezĭ să nu lipsească nimic conaşuluĭ.

Incepură a foileta albumul de pe masa. El, ca să admire maĭ bine se pleca spre fotografie şi mustaţa-ĭ atingea obrazul alb al frumoaseĭ gazde, pe când pĕrul eĭ atingea fruntea luĭ; şi în toate aceste atingerĭ cuconiţa simţia că'ĭ pătrunde în inimioară o săgeată mică, mică de tot la început, dar care părea că se măreşte din ce în ce când degetele eĭ micĭ şi delicate atingeaŭ mâna parfumată a prietinuluĭ celuĭ noŭ.

Sunt amîndoĭ singurĭ. In casă sunt prietenĭ bunĭ Şi... şi dragostea e incubată în eĭ.

. . . .

Procurorul nostru cum e cunoscut în oraş; vizitează pe toată lumea şi dă şi pe la cafenea.

La cafeneaua luĭ Purcărénu. O cafenea cum se maĭ vĕd numaĭ în provinciĭ. O odae lungăreaţă cu nişte mese marĭ de lemn învelite cu muşama ca lemnul de trandafir, cu chibritelniţele murdare şi negre de scrum şi neşterse de mulţĭ anĭ. Piţiştenii ceĭ tinerĭ nu'şĭ aduc aminte să fi vĕzut minunea aceasta, numaĭ ceĭ bĕtrânĭ vorbesc de lucru ăsta.

In mijloc e biliardul cel mare, cu postavul verde pătat şi cârpit în maĭ multe locurĭ.

Intr'un colţ şade băiatul-chelner cu un şervet în mână, adică şervet o fi fost când l'a cumpĕrat, dar acum e o cârpă neagră şi murdară,

Pe pereţĭ cadre... multe cadre înfaţişând fel de fel de bătăliĭ şi chipurĭ de generalĭ... pe masă jurnale.

Magistratul cel noŭ e la o masă şi priveşte pe fereastră, nu se reazămă de perete că de şi zugrăveala e numaĭ de acum zece anĭ, tot s'ar putea umplea pe haine. Maĭ mulţĭ Piţişteni, făcênd un zgomot ca la Piteştĭ, joacă un preferanţ în şase... îĭ vezĭ pe toţĭ cu tacurile în mână şi plinĭ de tibişir pe haine, pe păláriĭ, ba uniĭ şi pe obraz.

Doctorul intră, e roşu, roşu aprins la faţă... şi ţine un bileţel în mână şi... cu iuţeala pe care o aŭ oameniĭ când miros aşa ceva prin aer... şi maĭ ales prin aerul Piteştilor în care se simte grozav mirosul dragosteĭ vagabonde... se repede spre magistrat.

— Domnule!

— Ce e, dragă?

— Ce dragă, aci nu e pe dragă..

— Da pe ce?..

— E pe scrise

— Unde?..

— Pe hârtie.

— Ce e pe scrise pe hârtie?

— Declaraţie de dragoste, iubire înflăcărată şi poetică.... necinstea caseĭ mele, a profesieĭ mele... a clienteleĭ mele!... Da!.. Pentru că necinstindu-mĕ pe mine.. aĭ necinstit şi clientela mea. Şi nicĭ una nicĭ două un afurisit de tac de biliard care era

---

FOIŢA ZIARULUI „ADEVERUL".

28

Charles Merouvel

MORŢI ŞI VII

BUNICA

XVI

Inimă Rănită

Mirosul trandafirilor, cântecul privighetoriĭ... şi ţop! S'a făcut afacerea... Insă acum nenorocita e într'o poziţie ciudată şi furia, turbarea uneĭ bunicĭ se esplică! Trebue să fim dreptĭ!

Şi vĕzênd pe Dambert îngălbenit din pricina acestor imputărĭ meritate, bunul maior zise cu asprimea luĭ bună:

— Doamne! cât eştĭ de impresionabil! Ş'apoĭ, drept vorbind, eŭ nu ştiŭ ce scrie în bilet. Eŭ am vĕzut numaĭ o fată care mĕ mângâia şi care mi-a zis:

— Doctore, poţĭ să mĕ scapĭ?

— In ce chip?

— Sînt priveghiată din toate părţile. Imĭ e cu neputinţă să scriŭ un rînd şi eŭ aş vrea... Maĭ întîĭ m'am înpotrivit, îţĭ spun drept şi pe urmă m'am înduplecat. La mine mişcarea din urmă e maĭ bună de cât ceă d'întîĭ. Şi m'am găsit cu o scrisoare frumuşică în mână. Pe adresă am citit: D-luĭ George Dambert, la moşia Boissy (Seine et Oise). Mi-am zis: Iacă un bilet care nu are nevoe de tren ca să ajungă la adresă. Şi ţi-am adus'o.

Tot ce doresc, este ca să'ţĭ placă ce veĭ citi.

Luĭ Dambert îĭ tremura mâna când rupse plicul.

Se uită la scrisoare fără să vază nimic. Un fel de negură i se lăsase pe ochĭ. Pe bucăţica asta de hîrtie era sentinţa luĭ.

Presimţia ceva

Inchipuiţi-vĕ un vinovat căruia i se da să'şĭ citească sentinţa.

Scrisoarea aceasta era viaţa saŭ moartea luĭ; viaţa luĭ, adică iubirea; moartea luĭ, adică ruptoarea, uitarea!

Era scrierea Blanşeĭ. O cunoştea de multă vreme. De multe orĭ îĭ strecurase ea bilete pline de frăgezimea uneĭ prime pasiunĭ.

Insă chiar de la liniile d'întîĭ pieptul i se apăsă, dinţiĭ i se încleştară, un fior de mânie îĭ zbuciumă tot corpul.

Ar fi zis cine va că maiorul Campayrol ghicise efectul produs.

Se'ntoarse spre fereastră, în figura luĭ se vedea o mulţumire diavolească.

Dambert citi de maĭ multe orĭ liniile acestea; nu'ĭ venea să creadă ce citea. Blanşa luĭ aşa de iubitoare, aşa de simplă, aşa de devotată îĭ vorbea astfel? Crezuse el în iubirea eĭ, în sinceritatea eĭ, în făgăduinţele eĭ aşa de des repetate şi acum toate acestea piereaŭ?

Ee îĭ zicea: Arde scrisorile mele! Adică, nimiceşte trecutul! Să nu maĭ rĕmâie nimic! Fie-care vorbă era calculată ca să deschidă o rană în sufletul acesta aşa de chinuit; fie-care frază. subt forma'ĭ corectă, pătrundea ca o săgeată otrăvită!

Şi cu acestea îndoiala nu era cu putinţă.

Biletul era scris de mâna eĭ.

Dictat poate de o alta, dar scris de ea!

Dambert strivi biletul cu degetele şi sforţarea asta 'ĭ zmulse un ţipăt de durere.

— A! aveaĭ dreptate, doctore!... zise el. Ducesa a făcut mintea şi inima feteĭ acesteia după chipul şi asemănarea sa. Negreşit că eĭ nu 'ĭ pasă... terenul era bine pregătit. Vaĭ de mine.

— Mĕ sperii! Ce este? Ce 'ţĭ scrie?

— Citeşte.

Maiorul citi cu nespusă băgare de seamă liniile acelea pe carĭ el le ştia pe derost şi mormăia:

— Drace! Ham! Miĭ de tunete!

După ce citi, se înfurie cum se cade:

— Aşa sunt femeile. Nu poţĭ să aşteptĭ nimic de la ele! Femeia e ca mănuşa. Ca ciuperca chiar, nicĭ cea maĭ bună nu face două parale. Cu toate acestea Blanşa asta micuţă e o natură bună şi cinstită, însă are sânge de prinţ în vine! Dacă prietinul inimi nu are un titlu sforăitor ca să'l aducă dar de nuntă, cu un lot mare de diamante de familie, atuncĭ, noapte bună! De geaba te bucurĭ de toate favorurile prin dreptul de cucerire, de giaba primeştĭ un potop de jurăminte, toate pier ca o nălucă! Pentru ce ţi-aĭ maĭ ostenit creerul pentru o aventură al căruĭ sfîrşit era prevĕzut. Poţĭ să fiĭ mulţumit şi mândru. Acum 'ţĭ rĕmâne rolul cel frumos. D-ta aĭ avut curajul, focul, victoria folositoare şi în sfîrşit cavalerismul renunţăreĭ şi delicateţa tăcerĭ. Maĭ târziŭ, când vĕ veţĭ întâlni în lume, ea o să trebuiască să lase ochiĭ în jos! Biata fată! e bună şi graţioasă, dar cum să se înpotrivească nenorocirilor carĭ o prigonesc. Ş'apoĭ, d-ta tot nŭ eraĭ s'o ieĭ de nevastă, nu-ĭ aşa? Nebunie de tinereţe! Aide gândeşte'te bine. Eŭ mĕ duc să mĕ plimb... Cumpăneşte bine lucrurile, cu judecată, nu te aprinde. Maĭ cu seamă că poate nu'ĭ pierdut totul. Inimioarele acestea de şapte-spre zece anĭ sînt de ceară moale. Cel din urmă venit se 'ntipăreşte în ele. Ţi-aĭ avut rêndul, frumosule seducĕtor, colo, la Boissy. Bĕtrîna şi-a luat revanşa la Jonchère. Curaj!

George Dambert rĕmâind singur oftă lung.

Vorbele maioruluĭ Campayrol îĭ apăsaŭ pieptul ca nălucile unuĭ vis rĕŭ şi'l zdrobeaŭ.

Se gândea că doctorul are dreptate.

Ce făcuse el la Boissy alt-ceva de cât o faptă mişelească, care trebuia să'ĭ atragă toată ura duceseĭ!

Negreşit că ce făcuse el făcuse fără calcul, din iubire, în focul uneĭ pasiunĭ nebune, într'un transport neprevĕzut.

El ştia aceasta, însă cel-l'alţĭ negreşit că'l învinovăţeaŭ că făcuse cu calcul.

Cine ştie? Poate că în cele din urmă Blanşa se va convinge singură că iubirea asta nu era aşa de ferită de ambiţie cum putuse să creadă.

Stăruind pe calea pe care încercase s'o angajeze, George dedea vrăjmaşilor arme în potriva luĭ. Ea era prea bogată, prea sus pusă pentru ca să poată el să scape să nu fie acuzat.

Cuvintele maioruluĭ îl făceaŭ să se supere chiar pe sine.

Intrase într'o încurcătură.

Cu ce se va alege?

Cu ura d-neĭ de la Roche-Villars şi maĭ târziŭ, dacă nu chiar de acum, cu ura şi dispreţul nenorociteĭ copile care suferea atât de mult din pricina luĭ.

Cât greşise el că crezuse pe Blanşa, când o vĕzuse pentru ultima oară, când 'ĭ spunea că'l iubeşte. Şi dacă'l maĭ iubea azĭ, îl iubea foarte puţin şi peste câte-va zile nu 'l va maĭ iubi de fel.

Nu'ĭ scria Blanşa: să uităm visul nostru!

Inţelesul acesteĭ frase nu era destul de lămurit ca şi apelul ce'l făcea ea sentimentuluĭ luĭ de onoare?

Blanşa dorea ca George să'ĭ înapoeze cuvîntul, voia să fie liberă.

Eĭ bine! va fi liberă!

Visurĭ eraŭ planurile lor, visurĭ eraŭ făgăduinţele, jurămintele, sărutările! visurĭ eraŭ beţiile trecătore ale unuĭ amor nebun!

Cu durere de inimă se hotăra el însă ca să sufere! Dulcea figură a Blanşeĭ era săpată în sufletul luĭ cu liniĭ de foc neşterse ca şi pecetia pusă cu fierul roşu pe umĕrul osîndiţilor. Dacă ea nu'l maĭ iubea, o iubea el însă!

Va urma

mai aproape face oficiul unui baston aplicându-se pe spinarea magistrală a magistratului din Pitești... Două lovituri de pumn și palme date împedică pe musiu Ilie care juca biliard și il face să piarză patru puncte. La acest sgomot toți se întorc și privesc cu spaimă și mirare pe doctoru, roșu, aprins ca para focului... dînd, și pe magistratul, umilit, eșind plecat, mic de tot și cu ochii în pământ.

Jucătorii săriseră să'i despartă dar era prea târziu... Faptul era consumat.. crima sevîrșită... și orașul știa tot...

Dragostea procurorului cu soția doctorului se aflase.

Ast-fel se sfîrși idila amoroasă poetică a tênărului procuror, care iubește așa de mult preumblările prin văi, dealuri, păduri și pe marginea rîului, pe valea Stancei în tovărășie cu nevestele prietinilor.

Emoția e la culme în Pitești.

Procurorul pleacă.

Eveniment!

Pentru că la Pitești, când pleacă un procuror e eveniment.., căci sosește un altul.

De la Știubeiŭ.

Invěțamântul primar rural

II

Am dat zilele trecute o prea interesantă statistică despre școlile rurale, numĕrul copiilor cari ar putea urma la școală și al celor cari urmează, și s'a vĕzut diferența enormă ce există în acest raport.

Din 23,582 copii buni de școală, de abiea 4,351 saŭ prezentat la examenul din Iunie.

Nu știŭ cine n'ar admite că starea mizerabilă a țĕranului, mersul prost al întregei societăți chiar, vine numai din pricina lipsei totale de cunoștințe elementare, lipsa de cultură.

Dacă Belgia orientului nu se înalță măcar până la genuchii Belgiei occidentului, nici pe calea economică, nici pe calea politică, pricina e că, pe când în cea din urmă gustul de citit e atât de desvoltat în cât țĕranul ține cu o mână coarnele plugului iar cu cea-l'altă cartea saŭ ziarul, în cea d'intâiŭ țĕranul nici nu vrea s'audă de dênsele.

Și, cĕl puțin dacă aceasta ar proveni dintr'o respingere firească, dintr'o respingere moștenită; dar, cei cari aŭ avut prilejul de a veni în mai de-aproape legături cu țĕranii știŭ cât dor aŭ ei de a ști „ce scrie la carte." Țĕranul nostru iubitor destul de pasionat pentru, muzică, păzitorul atât de credincios al poeziilor populare, a fost și va fi, sperăm, tot-d'a-una unchiașul sfătos al plinelor de imaginație povești pline de învĕțături și a proverbelor și anecdotelor pline de haz și de morală.

Un ast-fel de spirit nu poate crede nimeni că nu ar avea gust de citit dacă atâtea și atâtea piedici nu i s'ar înălța în cale.

Când țĕranului nostru i s'ar mai ușura puțin traiul, când nu ar mai fi persecutat pentru că citește cutare ori cutare ziar politic, el nu și-ar perde gustul, nici n'ar lăsa să uite și buchile numai să nu mai fie obijduit.

S'a vĕzut la țară, cum Dumineca țĕranii s'adunaŭ în fața primăriei și puneaŭ pe câte unul mai tinĕr (de obiceiŭ vr'un rezervist) să citească, pe când toți ascultaŭ cu evlavie. Se'nțelege, pentru mintea lor crudă, nu era mistuitor de cât un ziar de a treia saŭ a patra mână și nu un volum fie chiar de agricultură. Și fiind-că ziarul, firește, făcea politică, era confiscat, iar ascultătorii mustrați că fac politică! — Eŭ nu știŭ cine, din cei cari citesc mai regulat ziare, nu face politică.

Invățămîntul în țara Românească e obligatoriŭ, dar cei cari-l obligă nu-s obligați să-l și respecte!

Iată o nenorocire.

Starea materială a țăranului român, lasă atât de mult de dorit în cât el nu știe la ce expediente să mai recurgă spre a și-o mai îmbunătăți măcar cât de puțin.

Dacă vara nu și-ar da copilul la școală cu nici un preț, fiindu-i folositor la câmp, apoi iarna tare greŭ îi vine să-l trimeată să-și rupă hainele și cizmele pentru cari a vărsat atâtea sudori de sânge pe timpul verei.

Țăranului, pe care mizeria în care îl afundă societatea noastră cea cu asupra de mĕsură cultă, prețul unei cărți pe care are să învețe feciorul-sĕŭ îi ajunge să-și ție casa o zi întreagă; unde mai pui că plăcile se sparg, cărțile se rup, iar folosul iminent nu se vede. Oare, cu chipul lui de a vedea, nu are dreptate să-l ție mai bine pe lângă casă spre a se sluji cu el?

Este dar de absolută necesitate ca să se prevadă în bugetul ministerului școalelor un fond îndestulător pentru cumpĕrarea materialului didactic necesar școlarilor rurali, căci numai prin acest mijloc se pot atrage copii săracilor la școală.

Când vom vorbi despre bugetul ministerului școalelor promitem a reveni asupra acestei importante cestiuni.

U.

Desbaterile Parlamentare

SENAT

Ședința de la 3 Decemvrie 1890.

Sedința se deschide la orele 3 sub presidenția D-lui General Florescu.

Prezenți 73 D-ni senatori.

Se fac formalitățile obișnuite.

D. **Gâlcă** cere să i se pue la dispoziție circulara prin care debitanții de bĕuturi spirtoase din comunele rurale sunt obligați a se servi numai cu mĕsuri de sticlă din fabrica Azuga.

D. **Președinte** anunță că mâine se va împărți din noŭ D-lor senatori, proiectul pentru modificarea legei instrucțiunei publice,

D-nul **Vărnav Liteanu** cere să se amâne discuția.

D-nul **V. A. Ureche** ie contra.

D-nul **I. Ianov** spune că trebuind să se înceapă discuția rĕspunsului la mesaj, să se lase după acest rĕspuns spre a nu fi întreruptă discuția.

D-nul **Președinte**, fiind mai bine de zece zile până la rĕspuns, cere să se pue la vot primirea; se primește. Se pune la ordinea zilei pe Vineri.

CAMERA

Ședința de la 3 Decembrie 1890

Ședința se deschide la orele 12 $^3/_4$ sub președința d-lui G. Gr. Cantacuzino.

Prezenți 107 D-ni deputați.

Se fac formalitățile obișnuite.

D. **C. C. Dobrescu** adresează Ministrului de Interne o interpelare privitoare la motivele pentru care a disolvat consiliul general de Prahova.

D. **G. D. Pallade** întreabă pe Ministrul de Finanțe dacă a primit demisiunea D-lui V. Vineș din postul de comisar al guvernului pe lângă Creditul funciar rural.

D. **Ghermani** rĕspunde că D. Vineș nu i-a comunicat încă demisiunea sa.

D. **Pallade** anunță deci o interpelare asupra acestei chestiuni.

D. **G. D. Teodorescu** cere dosarul numirei profesorilor la cursul superior al liceului Lazăr și al concursului de matematică ținut la Iași între candidații de profesori de gimnaziŭ. D-sa are de gând să anunțe o interpelare în această privință.

Rĕspunsul la Mesagiu

D. **C. C. Arion** dă citire proiectului de rĕspuns la adresa Tronului, alcătuit de majoritatea comisiunei, și pe acel al minorităței.

D. **Nicolae Ionescu**, în chestiune prealabilă, propune o moțiune, care să înlocuiască rĕspunsul la Adresă printr'o simplă declarațiune de lealitate și de curtenie către Tron.

D-sa se adresează mai întâiŭ D-lui Panu, care—zice oratorul—pe drept saŭ pe nedrept, a fost socotit de antidinastic și care azi roagă pe M. Sa să se pue în capul mișcărei democratice și reformatoare. D. Panu a pus multe idei patriotice și sănătoase în contra-proiectul sĕŭ, și totuși, bine ar face să renunțe la discuția lor.

Către raportotul majorităței, D. Ionescu declară că a făcut o apologie a actelor guvernului, apologie fără nici un rost.

Roagă și pe guvern să renunțe la apologia d-lui Arion, căci țara n'ar câștiga din această discuție nimic.

Deci, D. Ionescu încheie rugând Camera ca, saŭ să înlăture proiectul de rĕspuns, saŭ să'l voteze fără discuție căci aceasta e de prisos.

D. **C. C. Arion** se unește cu D. Ionescu, dacă acesta ar voi ca Adunarea să facă un rĕspuns de *devo ament* către Coroană, aprobând fie-care pasagiŭ din Adresa Tronului.

Dar, fiind-că nu se poate desvăța de odată Parlamentul de un obiceiŭ vechiŭ, trebue să se adopte proiectul de Adresă alcătuit de D-sa.

D. **G. Panu** e contra „curteniei" de care se vorbește căci — după vorbele D-lui Mann de dăunăzi— curtenia ar fi către guvern.

D-sa ar fi pentru o modificare în sensul ca Mesagiul să nu se mai socoată ca o Adresă a Tronului, ci guvernul să facă această formalitate în numele sĕŭ propriŭ. Ar mai dispare o ficțiune și Regele ar fi mai puțin amestecat în luptele parlamentare, câte o dată prea violente.

D. **N. Ionescu** cere părerea guvernului asupra propunerei sale.

D. **Al Lahovari** spune că Mesagiul și Adresa Parlamentului nu cuprind numai curtenie, dar și o parte practică.

D-sa e vesel, că opoziția e curtenitoare și credincioasă către Tron.

Guvernul nu se teme de discuție și va ști să poarte rĕspunderea faptelor sale, pe cari nu le ascunde la spatele Tronului.

Propunerea D-lui Ionescu se respinge.

D. **Dumitru Brătianu**, într'un discurs satiric, bicinește formațiunea azi la putere și declară, că n'a făcut o declarație identică cu aceea a D-lui Lascar Catargiu, din cauză că de doi-trei ani încoace guvernul n'a avut nici un moment de constituționalizm.

D-sa arată starea precară în care se află țara din toate punctele de vedere.

D. Dumitru Brătianu, vorbind de alegerile din urmă, spune că guvernul actual, bătêndu-și joc de promisiunea Regelui, a compromis pe acesta.

„Cui să ne adresăm? De Rege nu ne mai putem apropia, lege nu există. Ce să facem? Să punem mâna pe par?"

Incheind, D-nul Brătianu face apel la toți, pentru ca să silească pe cei ce aŭ ieșit din legalitate să reintre în ea și țara să aibă guvernul sĕŭ.

Ședința se suspendă.

La redeschiderea ședinței se dă cuvîntul d-lui **Gr. Chrissenghy**, care combate cele susținute de d. Dimitrie Brătianu, pe motivul că acesta s'a unit cu colectiviștii.

D. **Nicolae Ionescu**, luând apoi cuvîntul, esecută pe acei cari, liberali fiind, s'aŭ unit cu drojdiile conservatorilor pentru a se bucura de favorile puterei.

D-sa stăruește mai ales asupra libertăței alegerilor și încheie spunênd, că până când libertatea alegerilor nu va deveni un adevĕr, țara nu va face nici un progres.

ULTIME INFORMATII

Prevenim pe cititorii noștri că o mulțime de indivizi fără căpătâiŭ cutreeră Țara, spre a înșela lumea, dându-se de redactori. colaboratori etc. etc. la diferite ziare din Capitală.

Adevĕrul **nu are pe nimeni autorizat a'l reprezinta în provincie și roagă pe toți câți aŭ afaceri fie cu Redacțiunea fie cu Administrațiunea să bine-voiască a se adresa strada Nouă Nr. 10, unde 'și are instalate Biurourile Sale.**

După stăruințele parchetului procesele celor dați în judecata s'aŭ sorocit de urgență și se vor judeca la următoarele Secțiuni și date.

Secția I: „Universul" la 11 Decemvre, Avram Levy 13 Decemvre, Eschenazi 20 Decemvre.

Secția II: Lindenberg, 22 Decemvre și I. Nachmias, la 15 Ianuarie.

Secția III: Ijuster, 14 Decemvre și Rusu, 18 Ianuarie.

Se crede însă că toate se vor amâna, de oare ce delicuenții vor chema ca martori și copărtași ai delictului comis de ei, pe mai mulți bancheri mari din Capitală.

Ce bine era dacă Parchetul lua în băgare de seamă cererea noastră de acum nu an și mai bune. Dacă ne asculta scutea cel puțin publicul, de pagubele la care poate fi expus în urma acestei târzii deșteptări a Guvernului.

Ministerul de Interne a respins demisiunea d-lui N. Șoimescu, ajutorul de primar al Capitalei.

Această decisiune a Ministerului se va comunica Consiliului comunal în viitoarea ședință.

Aflăm cum o deosebită părere de rĕŭ încetarea din viață a bĕtrênului fost senator și prefect de Dorohoiu **Gr. Holban**, în urma unei scurtei suferințe.

Trimitem sincerile noastre complimente de condoleanță întristasale familii.

Primăria Capitalei a dat în judecată pe toți brutarii cari aŭ scumpit prețul pâinei fără a anunța. Primăria, precum se prevede în regulament.

De oare-ce nici în ziua de 18 Noemvre, nu s'a putut întruni un numĕr suficient de membri, consiliul central al Societăței funcționarilor publici convoacă o nouă adunare generală ordinară pentru Duminică 9 Decembre 1890, ora 1 p. m., în sala Nr. 18 a palatului Universităței.

Mâine va veni înaintea Tribunalului secția III procesul defunctului Vanghelie Zappa cu pretinșii moștenitori.

Serviciul internațional de vagoane de dormit București-Pesta își va muta administrația în capitală eliberându-se bilete de administrația de aci.

Societatea *Curtea de Argeș* a înzestrat până acum cu instrumente agricole 137 fii de țărani care 'și aŭ terminat studiile primare.

Concertul pianistului Alfred Grünfeld, care trebuia să fie astă seară în palatul Ateneului, s'a amânat pe mâine seară, Mercuri 5 Decemvrie.

Astă seară la teatrul de Fantoches al d-lui Holden se va juca pentru prima oară: *Armata Engleză*, mare cuplet comic cu danțuri, și *O noapte teribilă* saŭ *Bovy în camera fermecată*, și *Cenușereasa*.

D.D. R. Dragomirescu, I. Constantinescu și Al. Marinovici aŭ trecut eri înaintea juriului școalei de Științe Politice cu un strălucit succes esamenul de drept Penal și Procedură.

Mâine Miercuri 5 Decembre se va da la teatrul Dacia în beneficiul D-lor G. Valeșteanu și Stoenescu frumoasa piesă *Bandiți Londrei* dramă-comedie în cinci acte.

Teatru Național Marți 4 Decembrie. *Alexandri la Mircești*, comedie în versuri, *Doctorul fără voe*, comedie în 3 acte, *Bacalaureata*, comedie într'un act.

Teatru Bulevard. Frantoșele lui Th. Holden.

Coloseul Oppler reprezentații variate în fie-care seară.

Opticoscopul plastic. Vederi din China, Japonia, Suez și Grecia.

SOCIETATEA PRESEI

Asociatiune a ziaristilor din România

Convocare

Neîntrunindu-se nici Luni 3 Decembre numĕrul de membri cerut de Statute, se convoacă a treia oară adunarea generală pentru Sâmbătă 8 Decembre, orele 8 seara, în localul Societăței din Calea Victoriei, 34—când se va ținea ședință cu ori-ce numĕr de membri.

COMITETUL

Tipografia Modernă Grigorie Luis Strada Academieĭ 24.